
**Új Könyvtári modul bevezetése a
Szegedi Hittudományi Főiskola Könyvtárában**

Az idei év szeptemberében, a tanév kezdetével egy időben elindítottuk könyvtárunkban a **gépesített kölcsönzést**, melyre a „papíralapú”, tasakos kölcsönzés után tértünk át.

Könyvtárunk 1998 óta használja a Corvina (korábban Voyager) integrált könyvtári szoftvert. A rendszer moduláris, minden könyvtári munkafolyamatnak, így a kölcsönzésnek is megfelel egy modul.

Eddig az OPAC és a katalogizálási modult használtuk, az **állomány feldolgozottsága azonban mostanra elérte azt a szintet**, hogy az új modul bevezetése lehetségessé váljon.

A bevezetés megtervezése hónapokkal korábban elkezdődött. Már a gépi feldolgozás kezdetétől felkészítjük könyveinket a gépi kölcsönzésre: minden könyvbe ragasztunk vonalkódot. Most az olvasókat is egy vonalkóddal kell azonosítanunk. A legtöbb olvasónk főiskolai, egyetemi hallgató, így náluk a diákigazolvány egyben az olvasói kártya is. „Külsős” olvasóink, vagyis a városi olvasók számára készítettünk olvasói kártyát, amelyen ugyancsak található egy vonalkód. Nyáron az eddig beiratkozott olvasóink személyi adatait rögzítettük a gépi adatbázisba, és **kialakítottuk a „kölcsönzési politiká”-t**. A korábban kialakult olvasói típusokat megtartottuk, és rögzítettük az ADMIN modulban. A főiskola könyvtárának sajátosságai közé tartozik, hogy a hallgatók, az oktatók és a főiskola dolgozói különböző kölcsönzési feltételekkel rendelkeznek. Az utóbbi két csoportra más szabályok vonatkoznak: hosszabb időre és több könyvet kölcsönözhetnek. A levelezős hallgatóknak is engedményeket tettünk, hiszen legtöbbjük csak a konzultációk alkalmával jön Szegedre, így nekik is hosszabb kölcsönzési időt engedélyeztünk.

A rendszer összekapcsolja az olvasó és a könyv vonalkódját, és a következő tranzakciók elvégzésére alkalmas: könyv kiadása, visszavétele, hosszabbítás, előjegyzés. Mindezekhez elég az olvasóhoz tartozó és a könyvben, illetve könyvekben lévő vonalkód.

Az olvasó és a könyv vonalkódjának összekapcsolásáról készült információt a rendszer rögzíti, amely több helyen is megtalálható lesz. Az OPAC-ból elérhető információ tájékoztatást ad a felhasználónak arról, hogy a könyvet kölcsönözték-e, ha igen, akkor arról is, mikor jár le a kölcsönzés. Az olvasói adatbázisban figyelemmel kísérhetjük az olvasó kölcsönzéseit, ugyanitt láthatjuk, ha előjegyzése van egy könyvre, de azt is, ha késedelme, tartozása van. Ugyanakkor a bibliográfiai leírásban is - egy rekord szerkesztésekor - láthatók a példányadatról az előbb felsorolt adatok. A modul kezeli a bírságokat, felszólításokat. A felszólítások elkészítése egyszerű: a rendszer leválogatja a késedelmes olvasókat, és egy sablon segítségével a levél szövegét is elkészíti.

A gépi kölcsönzés bevezetésének az előnye, hogy **átláthatóbbá, „rendszerszerűbbé”** vált a kölcsönzés. Az átállás még nem sikerült teljesen. Nehézséget okozott, hogy az első évfolyamos hallgatók mindegyike nem kapta meg szeptember elején a diákigazolványát, így nem rendelkezett még vonalkóddal. Előzetesen abban állapodtunk meg, hogy ezeknél a hallgatóknál még a „papíralapú” kölcsönzést alkalmazzuk, azonban a párhuzamos használat megnehezítette a munkánkat, mert egy könyvet néha több helyen kellett megnéznünk (státusinformáció a gépben, illetve a cédulák között). A tapasztalatokból okulva a következő tanévben „ideiglenes olvasókártyákat” készítünk a diákigazolvánnyal nem rendelkező hallgatóknak, amelyeket aztán, ha megkapják a diákigazolványukat visszaadnak.

Az elmúlt két hónapban megismertük, gyakoroltuk a rendszer használatát, és a felmerülő nehézségekkel igyekeztünk szembenézni. Azt azonban olvasók és könyvtárosok egyaránt érezzük, hogy a gépi kölcsönzés bevezetésével a kölcsönzés folyamata egyszerűbbé, gyorsabbá, megbízhatóbbá vált.

Kövács Ildikó
Szegedi Hittudományi Főiskola Könyvtára
